

Andorra

La llei de la selva

El Principat pirinenc continua essent, quan falta menys d'un any per a les properes eleccions generals, a la cua d'Europa en el reconeixement dels sindicats, mentre el Consell General debat un ampli paquet legislatiu, que inclou una Llei de la Seguretat Social consensuada, però que no suposa un gran avenç pel que fa a la situació dels treballadors

Text: R. de C.

Que Andorra és el país europeu més endarrerit en matèria social i laboral ho demostra el fet que, 15 anys després de l'aprovació de la Constitució, en aquest darrer tram de legislatura –falta un any per a la celebració dels comicis generals– es debatran al si del Consell General temes tan importants per a la societat civil com és la reforma de la Seguretat Social –una llei ja pactada entre totes les forces parlamentàries, inclent-hi la liberal, però que és impulsada pel Govern d'Albert Pintat– i un paquet de lleis anomenades socio-laborals que es divideixen en tres projectes legislatius: la Llei de seguretat i salut en el treball –que preveu actualitzar la prevenció de riscos laborals–, la de codi de relacions laborals –que estableix el marc de relació entre empresari i treballador– i la de llibertat sindical.

Però així com en la reforma de la Seguretat Social ha estat possible un pacte d'Estat entre les forces parlamentàries –això sí, al marge del criteri del Govern– i veurà la llum en aquest període de sessions abans d'arribar a la pausa estiuena, els tres projectes de llei socio-laborals tindran un procés parlamentari més accidentat.

SENSE DRET A VAGA

En matèria laboral, a Andorra hi pesa molt encara la figura del gran empresari tradicional, l'amo i senyor que busca els millors rendiments a costa dels drets dels treballadors, i els diferents governs liberals postconstitucionals han anat ajornant dia rere dia el desplegament del títol II de la Constitució sobre les llibertats. Si no, no s'entendria que encara existeixi una legislació laboral que permet l'acomiadament lliure, no reconeix el dret de vaga, o que els sindicats no són reconeguts com a tals, sinó que han d'estar inserits com a associacions. Amb aquest panorama de fons, la batalla parlamentària dels pròxims mesos se centra en el debat laboral, en el reconeixement dels drets i els deures dels treballadors adaptant la realitat andorrana als països europeus de l'entorn.

Si al gener passat el Govern li-

Jaume Bartumeu, president del Partit Socialdemòcrata, ha tingut un gran protagonisme en el debat social.

Els successius governs liberals no han desplegat el títol II de la Constitució, que es refereix a les llibertats

beral es mostrava inflexible en temes com el dret de vaga o els mínims necessaris per constituir un sindicat, dies després des del seu grup parlamentari es corregia el Govern i s'afirmava que es presentarien esmenes per, almenys, debatre la necessitat o no del dret de vaga i penalitzar menys la creació de sindicats. Aquesta setmana ha estat el Partit Socialdemòcrata qui ha presentat les esmenes als tres textos legislatius. A més, a un d'aquests, el de llibertat sindical, hi presenten un text alternatiu.

Les esmenes més rellevants de l'oposició socialdemòcrata, lide-

rada per Jaume Bartumeu, fan referència al codi de relacions laborals –un total de 257 esmenes–, ja que plantegen la supressió de l'acomiadament lliure que permet tant la llei actual com el projecte presentat pel Govern.

ACOMIADAMENT LLIURE

Segons els socialdemòcrates, no solament el manté, sinó que el facilita, ja que el Govern rebaixa la quantitat per dia treballat que l'empresari ha de pagar com a indemnització al treballador que es fa fora de la feina. També redueixen les hores extres –deixant-les en només 2 hores diàries–, fixen la jornada laboral en 40 hores setmanals en blocs de cinc dies –cosa que el projecte de llei governamental suprimeix, volen garantir la igualtat de salaris entre homes i les dones a través de determinades mesures contractuals, i volen que la

Els socialdemòcrates han liderat el debat sociolaboral presentant una gran quantitat d'esmenes a les lleis

successió de contractes, perquè no sigui considerada com a tal, mantingui l'actual legislació de 90 dies entre contractes i no de 30 com vol Albert Pintat. A més, vol augmentar a 35 els dies de vacances anuals i que la paga extraordinària sigui obligatòria. Actualment a Andorra no existeix paga extraordinària per Nadal o a l'estiu més que per als funcionaris i els treballadors de les empreses parapúbliques. Les empreses privades no tenen cap obligació de gratificar els treballadors com passa en els altres països. I la paga doble dels funcionaris només es fa per Nadal.

Un altre dels temes que destaca en les esmenes socialdemòcrates és la creació d'un fons de garantia salarial per fer-lo servir en cas que una empresa es declari en suspensió de pagaments o fallida. Aquest fons vol garantir els sous dels treballadors per si una empresa fa fallida. Segons el PS, el Govern hauria de fixar les aportacions que hauria de fer sobre un percentatge de la massa salarial, i no hauria de superar el 0,5%, i l'empresari seria l'encarregat de fer les aportacions per garantir una obligació empresarial en cas de fallida.

DELEGATS SINDICALS

Finalment, els socialdemòcrates també han fixat ves graelles per als delegats sindicals en funció de la dimensió de l'empresa i del nombre de treballadors que hi ha, sent més generosos que el Govern.

El PS vol regular així els drets col·lectius dels treballadors i demana que s'estableixi el procediment per a l'elecció dels representants dels comitès de treballadors, per evitar qualsevol ingerència empresarial o tupinada que es pugui produir. D'aquesta manera, volen estendre la negociació col·lectiva, i per això fixen que hi hagi un delegat sindical en empreses de menys de vint treballadors, quan aquesta és la xifra de treballadors que hi ha en una empresa a partir de la qual el Govern vol que hi hagi un delegat sindical, deixant les petites empreses sense representació sindical.

Un cop presentades les esmenes socialdemòcrates, fonts governamentals han assenyalat que l'extens articulat del PS faria retardar l'aprovació d'aquestes tres lleis, en un nou intent de culpabilitzar l'oposició. Sigui com vulgui, queda clar que després d'aprovar les lleis econòmiques –que no serviran per fer sortir Andorra de la llista de paradisos fiscals– ara toca el debat social i laboral. La Llei de la Seguretat Social veurà la llum abans de l'estiu, si res no ho impedeix i no es trenca el pacte d'Estat entre les forces parlamentàries al marge del que opini el Govern. Però les lleis laborals trigaran més per les diferències de model social que hi ha entre els dos grans partits. ●